

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 643/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Boledovičom, Úzka 578/4, Rovinka, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 134/2017 a jeho rozsudkom z 22. februára 2018, ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 100/2019 a jeho uznesením z 31. marca 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2020 elektronicky doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Boledovičom, advokátska kancelária, Úzka 578/4, Rovinka, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Co 134/2017 a jeho rozsudkom z 22. februára 2018 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“), ako aj postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Cdo 100/2019 a jeho uznesením z 31. marca 2020.

2. Sťažovatelia ústavnú sťažnosť takto odôvodňujú:

„Vláda SR Rozhodnutím č. 913 zo dňa... rozhodla o privatizácii [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] spôsobom priameho predaja vopred určenému záujemcovi.

Išlo o stavbu [REDAKOVANÉ] na parcele [REDAKOVANÉ] a pozemky [REDAKOVANÉ] zastavaná plocha a nádvorie o výmere 502 m² zapísané na [REDAKOVANÉ] pre k.ú. [REDAKOVANÉ].

Vláda SR súčasne určila, že Nadobúdateľ je povinný do 6 mesiacov od nadobudnutia vlastníctva previesť 3-izbový byt v stavbe [REDAKOVANÉ] do vlastníctva Sťažovateľov ako nájomcov bytu, ktorý v predmetnom byte bývajú od roku 1971 (ďalej iba záväzok prevodu bytu).

Na realizáciu Rozhodnutia Vlády SR uzavrel Fond národného majetku SR (FNM SR) s nadobúdateľom [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] dňa 16.12.2002 Zmluvu o predaji časti podniku č. 2128/2002

(ďalej tiež Zmluva alebo Zmluva 2128/2002) v ktorej nadobúdateľ prijal záväzok prevodu bytu na nájomcov v zmysle zákona č. 182/1993 Z.z. a v súlade so Zmluvou o budúcej zmluve zo dňa 21.05.2001, ktorá s nájomcom uzavrela [REDAKOVANÉ] ako organizácia pôvodne hospodáriaca s privatizovaným majetkom.

Nadobúdateľ vlastníctvo Stavby nadobudol k 01.01.2003 a okamžite začal podnikať kroky, aby sa zbavil záväzku prevodu bytu.

Nový vlastník Stavby [REDAKOVANÉ] predovšetkým spochybnil existenciu 3-izbového bytu v stavbe, ako aj existenciu nájomného vzťahu Sťažovateľov.

V rámci úsilia Sťažovateľov o riešenie situácie vyšlo najavo, že privatizačný projekt na privatizáciu [REDAKOVANÉ] nebol pripravený v súlade so zákonom, v projekte úplne chýbali doklady o spôsobe nadobudnutia privatizovaného nehnuteľného majetku štátu a doklady, ktoré by preukazovali účel na ktorý je možné stavbu využívať.

Privatizačný projekt obsahoval iba vyhlásenie stavebného zástupcu [REDAKOVANÉ], že všetky doklady sa nachádzajú v archíve.

Neskorší záujem Okresného súdu Bratislava II. získať tieto doklady bol neúspešný, išlo o zámerné, nepravdivé tvrdenie.

Nový vlastník Stavby začal podnikať razantné právne aj protiprávne kroky v záujme zbavenia sa záväzku prevodu bytu a vypratania Sťažovateľov z bytu, k čomu vyvolal súdne spory o:

- neplatnosť Zmluvy o budúcej zmluve
- nariadenie predbežného opatrenia, ktorým súd FNM SR zakázal odstúpiť od Zmluvy pre neplnenie projektových záväzkov na prevod bytu
- vypratanie Sťažovateľov z nehnuteľnosti a siahol aj po priamom nátlaku keď:
 - zrušil vykurovanie Stavby (aj bytu) svojvoľným zbúraním kotolne v Stavbe
 - odpojil byt od dodávky vody a elektriny
 - obmedzoval prístup Sťažovateľov k stavbe
 - začal súdnou cestou vymáhať údajné bezdôvodné obohatenie získavané na jeho úkor užívaním bytu

Sťažovatelia sfunkčnili byt na vlastný náklad (vykurovanie, prívod elektriny a vody)!!!

Sťažovatelia sa pokúšali situáciu riešiť právnymi prostriedkami.

Sťažovatelia z dôvodu vyššie popísanej netransparentnosti privatizácie a úplné absencie relevantných dokladov o právnych pomeroch Stavby v súdnych sporoch nevedeli preukázať existenciu bytu ani existencia ich práva nájmu bytu, preto nemali šancu na úspech v súdnych sporoch.

Sťažovatelia sa žalobou na Okresnom súde Bratislava II. v konaní 19C 2/2004 domáhali nahradenia prejavu vôle vlastníka stavby k uzavretiu Zmluvy o prevode bytu do ich vlastníctva.

Okresný súd Bratislava II. ich žalobu zamietol...

Sťažovatelia sa iniciatívne snažili situáciu riešiť návrhom na stavebný úrad, aby vlastníkov stavby uložil povinnosť obstarat' pasport stavby, ale bezvýsledne.

Sťažovatelia dlhodobo znášajú fyzickú aj psychickú záťaž dlhodobo neriešenej situácie a príkorí, ktoré im vlastník stavby robil (poškodenie krytiny strechy aby zatekalo, prestrihnutie kábla od antény, demontáž brány, postavenie obmedzujúceho plota, zrušenie prihlášky trvalého pobytu, pokus opakovane zrušiť napojenie bytu na odber elektriny).

Vlastník stavby sa dokonca snažil získať stavebné povolenie na zbúranie tej časti Stavby, kde sa nachádza byt v užívaní Sťažovateľov.

Je pochopiteľné, že Sťažovatelia ďalej bojovali o možnosť nadobudnúť byt v Stavbe do vlastníctva, nakoľko dodnes disponujú radom relevantných dokladov vrátane stále platného Rozhodnutia Vlády SR, ktoré im nadobudnutie bytu garantujú.

Sťažovatelia zaznamenali tiež negatívnu skutočnosť, že rozhodnutie Vlády SR, o spôsobe privatizácie, ktoré podľa zákona nepodlieha preskúmaniu súdmi, bolo v praxi rozhodovaním všeobecných súdov postupne menené a oslabované natoľko, až bol vlastník Stavby zbavený záväzku prevodu bytu!!

Sťažovatelia po reálnom zhodnotení situácie došli k záveru, že pokiaľ spoločnosť [REDAKOVANÉ] zostane vlastníkom Stavby nie je predpoklad akéhokoľvek usporiadania pomerov a je ohrozená aj možnosť ich ďalšieho pokojného a nerušeného bývania v byte.

Bolo evidentné, že vlastník Stavby situáciu vyvolanú absenciou relevantných dokladov v privatizovanom projekte dlhodobo zneužíva, má pritom plnú ochranu

od stavebného úradu a jeho jediným záujmom a cieľom bolo Sťažovateľov vypratať z užívaného bytu.

S poukazom na výsledky už právoplatne ukončených sporov sa okruh vhodných právnych prostriedkov pre Sťažovateľov podstatne zúžili.

Jediným procesne vhodným prostriedkom ochrany Sťažovateľov sa stala žaloba, ktorou sa domáhali určenia neplatnosti Zmluvy o predaji časti podniku.

Sťažovatelia dôvodne vychádzali z toho, že po vyslovení neplatnosti Zmluvy a vrátenia majetku FNM SR bude novému rozhodnutiu o spôsobe privatizácie nutne musieť predchádzať usporiadanie a doloženie pomerov k stavbe, potvrdí sa postavenie Sťažovateľov ako nájomcov bytu a Sťažovatelia sa ocitnú v zásadne výhodnejšej pozícii.

Motiváciu Sťažovateľov domáhať sa určenia neplatnosti Zmluvy č. 2128/2002 umocnila skutočnosť, že vlastník Stavby začal od roku 2009 uplatňovať a v súdnych sporoch na Okresnom súde Bratislava II. (sp. zn. 18C 33/2011 a 7C 91/2012) vymáhať vykonštruované nároky na vydanie údajného bezdôvodného obohatenia 330,- € mesačne, ktoré Sťažovatelia údajne získavajú na jeho úkor.

Sťažovatelia pritom pravidelne platia 99,58,- € mesačne za holobyť, ku ktorým vlastník stavby neposkytuje obvyklé služby spojené s nájmom.“

3. V ďalšom sťažovatelia uvádzajú, že sa ako žalobcovia domáhali proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 1. rade“) a obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná v 2. rade“) na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) určenia neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku, pričom spor bol na okresnom súde vedený pod sp. zn. 11 C 137/2006. Sťažovatelia si boli vedomí potreby preukázať naliehavý právny záujem na požadovanom určení ako zákonnú podmienku prípustnosti podanej žaloby. Tento naliehavý právny záujem aj preukázali. Boli zároveň presvedčení, že okresný súd existenciu naliehavého právneho záujmu považuje tiež za preukázanú, pretože sa pristúpilo k prejednávaniu veci samej a umožnilo sa vykonávanie dôkazov. Napriek uvedenému po zmene zákonného sudcu na pojednávaní konanom 21. apríla 2016 došlo (z pohľadu sťažovateľov) k prekvapujúcemu vyhláseniu rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, v dôsledku čoho sa súd odmietol ďalej zaoberať meritom veci. Odôvodnenie tohto

záveru realizoval okresný súd iba vo všeobecnej rovine, citujúc pasáže známych rozsudkov najvyššieho súdu k problematike osvedčenia naliehavého právneho záujmu. Záver o tom, že sťažovateľmi zvolená určovací žaloba nie je vhodným procesným nástrojom ochrany ich práv, vyvodil okresný súd bez toho, aby uviedol, aké procesné prostriedky na ochranu práv zostali sťažovateľom zachované s tým, že ich ešte môžu neskôr využiť. Sťažovatelia sú pritom presvedčení, že nimi podaná určovací žaloba bola (po predchádzajúcom neúspešnom vyčerpaní iných prostriedkov) poslednou možnosťou, ktorá im zostala.

4. Sťažovatelia podrobne rozoberajú viaceré konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých má vyplývať, že po vyhovení ich žalobe o určenie neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku budú môcť právom požadovať od žalovanej v 1. rade (ktorá je právnou nástupkyňou zrušeného Fondu národného majetku) prevod bytu, v ktorom bývajú, do ich vlastníctva. Totiž jedinou okolnosťou, ktorá im v tom v súčasnosti bráni, je podľa ich názoru skutočnosť, že žalovaná v 1. rade už nie je vedená ako vlastníčka bytu.

5. Proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 11 C 137/2006 z 21. apríla 2016 podali sťažovatelia odvolanie s očakávaním, že sa vo veci vykoná náprava. Napriek tomu rozsudkom krajského súdu bol rozsudok okresného súdu potvrdený, čo bolo pre sťažovateľov veľkým sklamaním. Tvrdenie o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu oprel aj krajský súd iba o všeobecné konštatovania.

6. Proti rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré však bolo uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 100/2019 z 31. marca 2020 odmietnuté. Uznesenie najvyššieho súdu im bolo doručené 21. mája 2020.

7. Podľa názoru sťažovateľov tak rozsudok krajského súdu, ako aj uznesenie najvyššieho súdu sú z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Preto požadujú, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co 134/2017-666 zo

dňa 22.02.2018 a uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 100/2019 zo dňa 31.03.2020 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 10Co 134/2017-666 zo dňa 22.02.2018 a Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 100/2019 zo dňa 31.03.2020 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Ústavný súd priznáva Sťažovateľom náhradu trov právneho zastúpenia z a2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti).“

II.

Skutkový stav veci

8. Z rozsudku krajského súdu č. k. 10 Co 134/2017-666 z 22. februára 2018 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 11 C 137/2006-522 z 21. apríla 2016.

9. Podľa názoru krajského súdu „dovolaním sa neplatnosti Zmluvy o predaji časti podniku č. 2128/2002 sa právne postavenie žalobcov 1/, 2/, ktorých bezprostredným úmyslom je nadobudnutie vlastníckeho práva k bytu podľa zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ktorý užívajú, nemôže v žiadnom ohľade zmeniť, nakoľko je nesporné, že vlastníckmi sa stať ani nemôžu, keďže priestory, ktoré žalobcovia 1/, 2/ od roku 1971 obývajú, nie sú bytom podľa ust. § 2 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z. z., ani v zmysle ust. § 62 zákona č. 41/1964 Zb., resp. §118 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pretože tieto miestnosti neboli objektívne určené kolaudačným rozhodnutím na trvalé bývanie ako samostatné bytové jednotky, pričom tieto právne závery boli konštatované v rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 19. apríla 2007, č. k. 3Co/20/2006 – 503, ako aj v rozsudku zo dňa 11. marca 2013, č. k. 6Co/249/2012 – 638 s tým, že žalobcovia 1/, 2/ v konaní nepredložili žiaden dôkaz, ktorým by tieto právne závery akokoľvek spochybnili.

Odvolačí súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku považuje za potrebné uviesť, že žalobcovia 1/, 2/ v konaní netvrdili, ani nepreukázali ako reálne sa ich hmotnoprávne postavenie určením neplatnosti Zmluvy o predaji časti podniku č. 2128/2002 môže zmeniť, keď tvrdenie o priaznivejšej možnosti usporiadať právne pomery týkajúce sa

charakteru stavby a nájomného pomeru, či opätovnej možnosti sa u nového vlastníka nehnuteľnosti uchádzať o odkúpenie bytu v súlade s rozhodnutím Vlády SR o spôsobe privatizácie [REDACTED], je všeobecné a tým nespôsobilé preukázať, že ich žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý tento spor rieši, teda odstraňuje neistotu vzťahu účastníkov konania alebo vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie, pričom sa zároveň opomenuli argumentačne vysporiadať s už vo vyššie uvedených rozhodnutiach skonštatovanou právnou nemožnosťou prevodu vlastníckeho práva podľa zákona č. 182/1993 Z. z. k súboru miestností, ktoré obývajú, keďže nie sú bytom podľa tohto zákona, pričom dlhodobo ignorujú aj skutočnosť, že im počnúc dňom 01. 01. 1992 nevzniklo ani právo nájmu k bytu (najmä vo vzťahu k právnej povinnosti štátu na prevod vlastníctva podľa ust. § 29 zákona č. 182/1993 Z. z.), nakoľko im do 31.12. 1991 nevzniklo právo jeho osobného užívania z dôvodu absencie rozhodnutia o pridelení bytu, keď dohoda o odovzdaní a prevzatí bytu (§ 155 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. 12. 1991) bola bez administratívneho rozhodnutia o pridelení bytu (§ 154 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom do 31. 12. 1991) neplatná.

Súd prvej inštancie preto dospel k absolútne správne právnemu záveru o nedostatku naliehavého právneho záujmu žalobcov 1/, 2/ na určení neplatnosti Zmluvy o predaji časti podniku č. 2128/2002, nakoľko ani v prípade ich neúspechu v konaní, by sa neodstránila právna neistota žalobcov 1/, 2/, ktorá je spôsobená tým, že priestory, ktoré obývajú, nie sú bytom, z dôvodu ktorého ani nemôžu byť predmetom prevodu vlastníckeho práva podľa zákona č. 182/1993 Z. z., a správne postupoval, keď po zistení nedostatku naliehavého právneho záujmu, žalobu, bez jej preskúmania po vecnej stránke, zamietol. “.

10. Z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 100/2019 z 31. marca 2020 vyplýva, že ním bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľov proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 10 Co 134/2017 z 22. februára 2018.

11. Podľa konštatovania najvyššieho súdu sťažovatelia vyvodzujú prípustnosť a dôvodnosť dovolania jednak z nedostatkov odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a predovšetkým z § 421 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku s tým, že v konaní

došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu naliehavého právneho záujmu, pričom rozsudok krajského súdu sa odklonil od uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 111/2008 z 30. júna 2009.

12. Podľa názoru najvyššieho súdu „[z] odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu je zjavné, že súdy v tomto konaní zamietli žalobu pre nepreukázanie existencie naliehavého právneho záujmu dovolateľov na požadovanom určení neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku. Dovoláním sa neplatnosti uvedenej zmluvy by sa totižto ich právne postavenie, ktorých bezprostredným úmyslom bolo nadobudnutie vlastníckeho práva k bytu, v žiadnom prípade nezmenilo, nakoľko je nesporné, že vlastníckmi sa stať ani nemôžu.

Dovolací súd má za to, že judikatúra, od ktorej sa mal odvolací súd odkloniť, riešila úplne iný stav vecí. V zrušujúcom uznesení dovolacieho súdu z 30. júna 2009 sp. zn. 4 Cdo 111/2008 sa strany sporu domáhali určenia toho, že odstúpenie pôvodne žalovanej od kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bol predaj spoluvlastníckeho podielu menovanej k nehnuteľnostiam, je neplatné. Dovolací súd zrušil predmetné uznesenie z dôvodu, že odvolací súd svoje zamietnutie žaloby odôvodnil nedostatkom naliehavého záujmu na takomto určení, pričom tento nedostatok vyvodil z absolútnej neplatnosti tejto zmluvy. Takýto záver (o absolútnej neplatnosti zmluvy) však predpokladal vyhodnotenie vykonaného dokazovania a ustálenie skutkových zistení z nej vyplývajúcich, čo zároveň znamenalo, že prichádzal do úvahy až v súvislosti s rozhodnutím v merite vecí. Zamietnutie žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu vylučuje súčasné preskúmanie žaloby po vecnej stránke. Následne v odmietajúcom uznesení dovolacieho súdu zo 4. marca 2009 sp. zn. 3 Cdo 241/2008, sa žalobkyňa domáhala voči žalovanému určenia zániku spoločného nájmu bytu v dôsledku opustenia spoločnej domácnosti žalovaným, ktorý bol jej manželom. Podľa názoru dovolacieho súdu v tomto konaní došlo k preukázaniu existencie naliehavého právneho záujmu na určení, že došlo k zániku práva spoločného nájmu bytu, pretože tým bude odstránený stav neistoty jej právneho postavenia k tomuto bytu vo vzťahu k žalovanému (spoločnému nájomcovi). Je zrejmé, že vyššie uvedené konania sa zaoberali preukazovaním naliehavého právneho záujmu pri úplne iných skutkových okolnostiach toho-ktorého prípadu odlišných od skutkového stavu riešeného v tomto konaní.

Z uvedeného je zrejmé, že žalobcovia vo svojom dovolaní neuviedli na podporu svojho podania súvisiace rozhodnutia, od ktorých sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.“.

III.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

13. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

14. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

15. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

16. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,

- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

18. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa

jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

21. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 27/07).

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Sťažovatelia považujú tak dovolacie uznesenie najvyššieho súdu, ako aj odvolací rozsudok krajského súdu za porušenie ich označených práv podľa ústavy a dohovoru, lebo podľa ich názoru právnu otázku existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku posúdili nesprávne.

IV.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu

23. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané

chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

24. Sťažovatelia namietajú porušenie označených práv rozsudkom krajského súdu a žiadajú zrušiť jeho rozsudok sp. zn. 10 Co 134/2017 z 22. februára 2018. Podľa § 421 ods. 1 je dovolanie prípustné vtedy, ak rozhodnutie záviselo od vyriešenia právnej otázky za podmienok uvedených pod písm. a), b) a c) CSP. Dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP uplatnili sťažovatelia vo svojom opravnom prostriedku proti označenému rozhodnutiu krajského súdu.

25. Skutočnosť, že sťažovatelia mali k dispozícii na ochranu označených práv proti rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré aj využili, založila dôvod na odmietnutie ich sťažnosti v tejto časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

IV.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu

26. Z pohľadu ústavného súdu treba vo vzťahu k dovolaciemu uzneseniu najvyššieho súdu konštatovať, že k odmietnutiu dovolania sťažovateľov došlo preto, lebo podľa názoru najvyššieho súdu jednak postup odvolacieho súdu a odôvodnenie jeho rozhodnutia nevykazovali znaky dovolateľmi tvrdenej zmätočnosti a jednak že rozhodnutie dovolacieho súdu (sp. zn. 4 Cdo 111/2008 z 30. júna 2009), od ktorého sa mal krajský súd odchýliť, nebolo možné považovať za obdobný prípad, ktorým by sa rozhodovanie krajského súdu malo riadiť. Preto dospel najvyšší súd k záveru, že sťažovatelia neuviedli na podporu svojich tvrdení relevantné okolnosti a najmä také vecne a právne súvisiace rozhodnutie, od ktorého ako od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu sa mal krajský súd odkloniť.

27. Ústavný súd zdôrazňuje, že s uvedenými zásadnými právnymi závermi najvyššieho súdu sa sťažovatelia v podanej ústavnej sťažnosti ani len nepokúšajú

polemizovať. Ich správnosť nijako nespochybňujú, resp. nevyvracajú, venujú pozornosť len rozhodnutiu krajského súdu a vyjadrujú nespokojnosť s tým, že najvyšší súd rozhodnutie krajského súdu „odobril“. Chýba preto akýkoľvek argumentačný podklad zo strany sťažovateľov, na základe ktorého by ústavný súd mohol skúmať správnosť právneho názoru a celkovo záverov najvyššieho súdu. Ide pritom o zákonnú obsahovú náležitosť ústavnej sťažnosti podľa § 43 ods. 1 a osobitne podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde, ktorej nedostatok nemožno odstrániť, najmä nie po uplynutí lehoty na podanie ústavnej sťažnosti (s poukazom aj na podanie návrhu advokátom, zastúpenie ktorým je aj z dôvodov tohto druhu v konaní pred ústavným súdom obligatórne). To vyvoláva nevyhnutný záver o odmietnutí ústavnej sťažnosti v tejto jej časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, teda pre nedostatok náležitostí ustanovených zákonom.

27.1 Pokiaľ ide o právny názor najvyššieho súdu na otázky, ktoré boli konkrétnym dôvodom odmietnutia dovolania, považuje ho ústavný súd za náležite odôvodnený a presvedčivý, čo by subsidiárne viedlo k záveru o zjavnej neopodstatnenosti tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde (taký záver je podporený aj absenciou polemizujúcich argumentov sťažovateľa vo vzťahu k ťažiskovým záverom najvyššieho súdu, čo neposkytuje na podrobnejší prieskum procesný priestor).

V.

Záver

28. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. decembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu